



Doğu Anadolu Projesi'nde (DAP) Neler Oluyor?

Devlet Planlama Teşkilatı 1996 yılında Doğu Anadolu'nun kalkınması için bölge üniversitelerinden, çok yönlü, GAP'a benzeyen bir proje geliştirmelerini istemiştir. Bölge üniversitelerindeki akademisyenler 1997 yılı başından itibaren değişik sektörlerde projeler üretmek için rektörlükleri kanalıyla DPT'ye sunmuşlardır. Bu projelerin yaşama geçirilmesi durumunda, bir taraftan bölge üniversitelerindeki akademisyenlerin bölge sorunları ile ilgilenmelerinin yolu açılmış olacak, diğer taraftan bu projeler karşılığı alınan ücretlerin bir bölümü akademik çalışmalara aktarılırken, diğer bölümü de üniversitelerin araştırma alt yapılarına (Laboratuvar araç gereçleri gibi) harcanmış olacaktır.

DAP Projesinin bu yolu izleyeceği beklenirken, proje çalışmaları karşılığında projede görev alanlara 400-500 milyon liraya varan aylık ücretler verilmesi ve üniversite araştırma alt yapılarına hiçbir kaynak ayrılmaması şeklinde bir karar alındığı söylenmektedir. Şimdilik bütçesi bir trilyon olarak düşünülen ilk aşama çalışmalarında değişik sektörlerin güncel durumu saptanacak ve bu konuda raporlar hazırlanarak DPT'ye sunulacaktır. Bu ilk aşama bütçesi, tamamen çalışanlara ikinci aylık ödentiler şeklinde planlanarak kamu parasını yağmalamak için bir kılıf şeklini almıştır. Oldukça masumane görünen bu değişiklik bir çok konuda zarar verici gelişmelere neden olacaktır.

Projenin baş sorumlusu olarak rektörler atanmış ve bunlar da proje çalışanlarına böyle yüksek aylık Ödentiler söz konusu olunca projeleri hazırlayanlara veya Ana Bilim Dalı uygun olan akademisyenlere değil de kendi yandaşlarına görevler dağıttığı ve bunun da öğretim elemanları arasında huzursuzluklara neden olduğu iddia edilmektedir. Örneğin Madencilik sektörü ile ilgili çalışmalarda Maden yatakları

Ana Bilim Dalından ve Maden Mühendisliği Bölümünden hiçbir öğretim üyeline görev verilmediği söylenmektedir. Ayrıca proje çalışanları arasında da büyük bir ayırım söz konusudur. Yine madencilik sektörünü örnek verecek olursak proje yöneticisi 5.6 milyarlık bütçeden 2.6 milyar lira, diğer dokuz çalışan da 3 milyar lira Ödenti alacaklardır. Bu tür uygulamalar bu bölge üniversitelerinde öğretim elemanları arasında zaten var olan gruplaşma, küskünlük ve uzlaşmazlık gibi olumsuzlukları daha da artıracaktır ve kesinleştirecektir.

Bundan sonra üniversite öğretim elemanlarının bürokraside ve hükümetlerde dost, ahbab bularak uyduruk proje ve çalışmalarla kamu parasını yağmalamalarının yolu açılmış olacaktır.

Projenin bu başlangıç ve evresi için düşünülen çalışma, ilgili kamu kurumları tarafından daha iyi ve yetkin bir şekilde yapılabilir. Örneğin madencilik MTA tarafından hayvancılık ve balıkçılık, Tarım Bakanlığı'nın değişik birimlerince hazırlanabilir. Bunun için 40-50 milyar liralık bir ek çalışma ödentisi yeterli olur. Bu kadar küçük bir bütçeyle kotalanabilecek işin, bir trilyon liraya yakın bir paraya yine kamu kurumlarının bilgilerini alarak kamu kurumlarından daha amatörce ve kesinlikle yetersiz olarak raporlar hazırlanması girişiminin arkasında bazı haksız kazanç güdümünün olması olasılığını güçlendirmektedir.

Tüm bu sakıncalar göz önüne alınınca DAP'nin niteliğinin değiştirilip, akademisyenlerin araştırmalarına katkıda bulunabilecek, üniversite elemanları arasında ayırım ve kayırmayı değil, hakkaniyet ve liyakata dayalı, bütünleşme ve ortak çalışma koşullarını sağlayacak şekilde sokulması gereği ortaya çıkmaktadır.